

καὶ τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ εἰς τὸ κέντρον $z=0$ τοῦ κύκλου εἶναι ἴση πρὸς τὸ μηδέν. Ὑπολογίζεται διὰ τὸ σύνολον τοῦτο τὸ ἀνώτατον ὄριον τοῦ μέτρου $f'(z)$ τῶν παραγῶγων τῶν συναρτήσεων $f(z)$ εἰς δεδομένον σημεῖον z_0 τοῦ κύκλου. Τοῦτο τὸ ὄριον ἀποτελεῖ συνάρτησιν τοῦ z_0 σταθερὰν μὲν ἐφ' ὅσον εὐρίσκεται ἡ z_0 ἐντὸς τοῦ κύκλου

$$z_0 \leq \sqrt{2} - 1,$$

παρισταμένην δὲ διὰ τοῦ τύπου

$$\frac{(1 + |z_0|^2)}{4|z_0|(1 - |z_0|^2)}$$

ὅταν λαμβάνει τὸ z_0 μεγαλειτέρας τιμὰς. Τὸ διπλοῦν τοῦτο συμπέρασμα ἀποτελεῖ συμπλήρωσιν τοῦ γνωστοῦ λήμματος τοῦ Schwarz, ἐρμηνευόμενον δὲ γεωμετρικῶς ἐπιτρέπει ἐφαρμογὰς εἰς τὴν θεωρίαν τῶν συμμόρφων ἀπεικονίσεων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.— Περὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀξιώματος τοῦ πρωτεκδίκου, ὑπὸ *K. M. Ράλλη**.

I.— Ὁ πρωτέδικος ἀποτελεῖ ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα (ὀφφίκιον) ὅπερ ἐτάσσετο ὑπὸ τινων μὲν ἐκκλησιαστικῶν καταλόγων μετὰ τὸν σακελλίωνα καὶ πρὸ τοῦ ὑπομνηματογράφου¹ ὑπ' ἄλλων δὲ ἐν, τοῦ δεξιοῦ χοροῦ, τῆ τρίτῃ πεντάδι τῆ τάξει πρῶτον, καὶ δὴ πρὸ τοῦ ἱερομνήμονος². Ἀλλ' ὁ Βαλασαμὼν ἐν τῷ ἑαυτοῦ ὑπομνήματι Καρθαγένης³ τάσσει τὸν πρωτέδικον μετὰ τὸν ἱερομνήμονα, ἥτοι ἐν τῇ γ' πεντάδι, τῆ τάξει δεύτερον. Ἀλλὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ πρωτεκδίκου ἐν τοῖς ὑποβεβηκόσιν ὄν προὔβι-

* Ἐξηγήσεις συντεταγμένων λέξεων:

A. D.=Acta et Diplomata, ed. Miklosich et Müller.

A. E. I.=Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

A. I. S.=Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμιτικῆς Σταχυολογίας.

A. P.=Acta Patriarchatus Konstantinopolitani, ed. Miklosich et Müller.

B. X.=Βυζαντινὰ Χρονικά, Πετροπόλεως.

B. Z.=Byzantinische Zeitschrift.

E. A.=Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια Κωνσταντινουπόλεως.

K. Δ. Π. Θ. I. Κανονικὸν δίκαιον τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Ἱεροσολύμων ἐπὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Σινᾶ, 1868.

N. E.=Νέος Ἐλληνομνήμων.

Π.=Πατριάρχης.

Π. E.=Πατριαρχικά ἔγγραφα, ἐκδ. ὑπὸ Κ. Δελικάνη.

Συντ.=Σύνταγμα ἱερῶν κανόνων, ἐκδ. Γ. Α. Ράλλη καὶ Μ. Ποτλῆ.

¹ Τάξι. ὀφφικ. Μ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 537.

² Ἐρμην. ὀφφικ. Μ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 534.

³ Συντ., 3, σ. 385.

βασεν ὁ Π. Γεώργιος Β ὁ Σιφιλίνος (1192-1199) τάξας αὐτὸ ἐν τοῖς ὑπερέχουσι καὶ δῆ, ἐν τῇ ἕκτῃ θέσει τῆς α' πεντάδος τοῦ δεξιῦ χοροῦ¹ κτησάμενον οὕτω μεγίστην τιμὴν οὗ ἕνεκεν καὶ ὁ Παχυμέρης² καυχᾶται ὅτι καὶ εἰς πρωτεκδικίου ἔφθασε τιμὴν. Ἔτυχε δ' ὁ τοιοῦτος τοῦ πρωτεκδικικοῦ ἀξιώματος προβιβασμὸς τῆς τῶν πλειόνων ἐπιδοκιμασίας κατὰ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Κίτρου Ἰωάννου³. Καὶ ὁ Μ. Θεσσαλονίκης Εὐστάθιος, ἐπήνεσε καὶ ἐξῆρε τὸ γεγονός, ὡς εὐλόγως καὶ ἀμέμπτωςπραχθέν. Ὑπῆρξαν καὶ πρωτέκδικοι μὴ διακριθέντες ἐπὶ ἀπολύτῳ χρηστότητι⁴. Ἐν τῇ ἕκτῃ τάξει τῆς πρώτης πεντάδος καταλέγεται ὁ πρωτέκδικος καὶ ὑπὸ Κωδίνου τοῦ Κουροπαλάτου ὄφρικ. Μ. ἐκκλησ.⁵ καὶ ὑπὸ τοῦ καταλόγου ὄφρικ.⁶ Ὁ προβιβασμὸς τοῦ πρωτεκδικίου εἰς ἀνώτερον ἀξίωμα τῆς πρώτης πεντάδος ἐγένετο ἐνίοτε μετ' ἐπισημότητος⁷.

II.—Ἀπαντᾷ οὐ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως⁸ ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις μητροπόλεσι καὶ ἐπισκοπαῖς ὡς ἐν τῇ τῆς Σμύρνης⁹, ἐν τῇ τῆς Χίου¹⁰, ἐν τῇ μητροπόλει

¹ Ὅρα τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Κίτρου Ἰωάννου ἐν Συντ., 5, σ. 409.

² Ἐκδόσ. Βόννης, I, 11.

³ Συντ., 5, σ. 409.

⁴ Οὕτω ὁ πρωτέκδικος τῆς μητροπόλεως Μηθύμνης καὶ ὁ σακελλάριος αὐτῆς πεισθέντες ὑποσχέσεσιν τισι τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς Καλέως ἰδιοποιησάμενοι τέσσαρα μοναστήρια ἐξέδωκαν ἐκδοτήριον γράμμα εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Μυρσίνης. Ὅρα τὴν ἀπὸ Ἀπριλίου 1331 συνοδικὴν ἀπόφασιν ἐν Α. Ρ., 1, σ. 164.

⁵ Συντ., 5, σ. 531.

⁶ Συντ., 5, σ. 537.

⁷ Οὕτως ὁ πρωτέκδικος Σκύρου Ἐμμανουὴλ Σταλίου προῦβιβάσθη ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ἀθηνῶν Θεοφάνους ἐνώπιον πολλῶν εἰς σκευοφύλακα Σκύρου, ὃν προῦβιβασμὸν ἐκύρωσε καὶ ὁ Π. διὰ πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ γράμματος. Ὅρα τὸ ἀπὸ 1654 πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα τοῦ Π. Κυρίλλου Α' τοῦ Λουκάρεως ἐν ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ, Μνημ.σ. Ἀθην., 2, σ. 278.

⁸ Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως πρωτέκδικοι ὑπῆρξαν λ. χ. ὁ ἐν ἔτει 668 γενόμενος Π. Ἰωάννης ὁ Ε', ὁ ἐν τῷ ἀπὸ Μαΐου 1270 προστάγματι τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Δοῦκα Ἀγγέλου Κομνηνοῦ τοῦ Παλαιολόγου πρὸς τὸν Π. Ἰωσήφ τὸν Α' μνημονευόμενος πρωτέκδικος Γεμιστὸς (Α. Δ., 5, σ. 248), λήγοντος τοῦ ἰγ' αἰῶνος πρωτέκδικος ἦν Βαλασαμῶν, πιθανῶς ὁ Μιχαὴλ (Α. Ε. I, 1, 1911, σ. 149, σημ. 4), ἐν ταῖς συνόδοις Κωνσταντινουπόλεως ἔτ. 1638 (Harduin, 11, σ. 232) καὶ ἔτ. 1642 (αὐτ. σ. 178). Μνεῖα πρωτεκδικίων τῆς Μεγ. ἐκκλησίας γίνονται καὶ ἐν τῷ πατριαρχικῷ συνοδικῷ γράμματι τοῦ Π. Μεθοδίου τοῦ Γ' (Κ. Δ. Π. Θ. I. σ. 40), ἐν τῷ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1691 πατριαρχικῷ καὶ συνοδικῷ γράμματι τοῦ Π. Καλλινίκου τοῦ Β' κλπ. (αὐτ. σ. 166). Περὶ τοῦ πρωτεκδικίου τῆς Μεγ. ἐκκλησίας Θεοδώρου Ζυγομαλά ὄρα ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ, «Ὅκτὼ κεφάλαια ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν σχολείων κατὰ τὸν ιγ' καὶ ιδ' αἰῶνα», ἐν Τεσσαρακοστατηρίδι τῆς καθηγεσίας Κόντου, σ. 405 ἔπ.

⁹ Ἐν τῇ μητροπόλει Σμύρνης, λήγοντος τοῦ ιγ' αἰῶνος ἡ ἀρχομένου τοῦ ιη', πρωτέκδικος ἦν ὁ Ἀσλάνης Σειράχ (ΚΩΣΤΗ, Ἱστορικαὶ σημειώσεις ἐκκλησίας Σμύρνης καὶ ἐν Ἱερῷ Πολυκάρπῳ, ἔτ. Γ', 1913, σ. 2031 καὶ 2046) . . . μέχρι τοῦ 1822 πρωτεκδικίου Παρθενίου τοῦ Α' (ὄρα αὐτ. σ. 23, 94).

¹⁰ Ἐν αὐτῇ γίνονται λ. χ. μνεῖα πρωτεκδικίου ἐν τῷ ἀπὸ 1315 γράμματι τοῦ Π. Ἰωάννου ΙΓ' τοῦ Γλυκέως (Α. Ρ., 1, σ. 17).

Μηθύμνης¹, ἐν τῇ τῆς Ἀνδρου², ἐν τῇ Θερμίων³ ἐν τῇ μητροπόλει Ναυπλίου⁴ ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Χαλδίας⁵ καὶ ἐν ἄλλοις πατριαρχείαις ὡς ἐν τῷ τῶν Ἱεροσολύμων⁶, ὡς καὶ ἐν ἄλλαις αὐτοκεφάλαις ἐκκλησίαις, ὡς ἐν τῇ τῆς Κύπρου⁷.

III.—Καθίστατο πρεσβύτερος, ἔστι δ' ὅτε καὶ διάκονος⁸ σπανιότερον δὲ καὶ λαϊκοί⁹.

IV.—Ἵπῃρχε συνήθως εἷς ἐν ἐκάστη ἐκκλησίᾳ, ἐν αἷς δ' ἐκκλησίαις δὲν ὑπῆρχον πλείονες ἔκδικοι, ὁ μόνος ὑπάρχων ἐκαλεῖτο πρωτέκδικος¹⁰. Ὁ πρωτέκδικος εἶχε πλείονας ἐκδικίους ὑπουργοῦντας αὐτῷ¹¹, δύο¹² ἢ καὶ τέσσαρες¹³, ἔξ¹⁴. Ἡ ἀπὸ 612 νεαρά τοῦ

¹ Ἐν αὐτῇ γίνεταί μνεῖα πρωτεκδικίου λ. χ. ἐν τῇ ἀπὸ Ἀπριλίου 1331 συνοδικῆ ἀποφάσει τοῦ Π. Ἡσαίου (A. P., 1, σ. 164).

² Ἐν αὐτῇ ἡ ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου 1770 πράξις τοῦ Ἀνδρου Ἰωάσαφ ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀναγνώρισιν ναοῦ τινος ὡς ἰδίου κτήματος τοῦ πρωτεκδικίου Ἀνδρου καὶ Σύρας Παπαγεωργίου ὄρα ΒΕΗ, Κώδιξ Σύρου καὶ Ἀνδρου, σ. 17, ἀρ. 15).

³ Ἐν αὐτῇ λήγοντος τοῦ ἡ' αἰῶνος γίνεταί μνεῖα πρωτεκδικίου Θερμίων. Ὅρα ἐν Ν. Ε., 7, 1910, σ. 345 καὶ 8, 1912, σ. 238.

⁴ Ἐν αὐτῇ πρωτέκδικος ἦν ἀρχομένου τοῦ ἡ' αἰῶνος Ἰωάννης ὁ Κληματαράς. Ὅρα ἐν Ἱερῷ Συνδέσμῳ, ἔτ. 20, 1916, ἀριθ. 278 σ. 4.

⁵ Ἐν αὐτῇ ἀπαντᾷ πρὸς ταῖς ἄλλαις ὑπογραφαῖς μαρτύρων καὶ ἡ τοῦ πρωτεκδικίου Ἰωάννου, ἐν τῇ ἀπὸ 1744 συνοδικῆ ἀποφάσει τοῦ ἀρχιεπισκόπου Χαλδίας Ἰγνατίου (A. I. Σ., 3, σ. 57).

⁶ Ἐν αὐτῷ ἐν τῷ ἀπὸ 1599 συνοδικῷ γράμματι τῶν πατριαρχῶν Ἱεροσολύμων Σωφρονίου καὶ Ἀντιοχείας Ἰωακείμ ἐν Α. Ι. Σ., 2, σ. 270-272 καὶ ν. DOBSHÜTZ, Eine Sammelhandschrift des 17. Jahrhunderts ἐν Β. Ζ., 15, 1906, σ. 247-251 πρὸς ταῖς ἄλλαις ὑπογραφαῖς ἀπαντᾷ καὶ ἡ τοῦ πρωτεκδικίου καὶ ἐξάρχου τοῦ Παναγίου Τάφου Ρισγάλα.

⁷ Ἐν αὐτῇ πρωτέκδικοι ἀπαντῶσι λ. χ. ἐν τῷ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1601 κυρωτικῷ, τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Βενιαμίν γράμματι τοῦ Π. Ματθαίου τοῦ Β' ἐν Π. Ε., 2, σ. 550.

⁸ Ὅττω λ. χ. διάκονοι ἦσαν οἱ πρωτέκδικοι Φώτιος, ὅστις ὑπέγραψεν ὡς μάρτυς τὴν ἀπὸ 1093 διαθήκην τοῦ μοναχοῦ Χριστοδούλου (ὄρα ἐν Α. Δ., 6, σ. 85), ἐν τῇ Μεγ. ἐκκλησίᾳ ὁ Εὐγενικός, κατὰ τὸ ἔτος 1401 (A. P., 2, σ. 512), ἐν τῇ μητροπόλει Θεσσαλονίκης, ὁ Νικηφόρος ὁ Μαλλέας (B. X., 17, παράρτ. 1911, σ. 17), ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Τρίκκης, μεσοῦντος τοῦ ιζ' αἰῶνος, Τρίκκης ὁ Ἰωάννης (ὄρα ἐν Βυζαντίδι, 1, σ. 283), ὁ Νικόλαος ὁ Συναδηνός, κατὰ τὸ ἔτος 1328 (B. X., παραρτ., 17, 1911, σ. 246), ἐν τῇ μητροπόλει Σερρών, Μιχαὴλ ὁ Καλόρριζος, κατὰ τὸ ἔτος 1337 (B. X., παραρτ., 17, 1911, σ. 265).

⁹ Ὅττω κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1904 ἐχειροθέτησεν ὁ Π. εἰς ἀξίωμα τοῦ Μεγ. πρωτεκδικίου τῆς Μεγ. ἐκκλησίας, τὸν Α. γραμματέα τοῦ Δ. ἐθν. μικτοῦ συμβουλίου καὶ νομικὸν σύμβουλον τῶν πατριαρχείων, Παναγιώτην Δ. Νικολόπουλον (ὄρα ἐν Ε. Α., ἔτ. 1904, σ. 479).

¹⁰ Βαλαμῶνος ὑπόμνημα εἰς καν. οε' Καρθαγέν. (ἐν Συντ., 3, σ. 495) «παρὰ τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων σφραγίζονται πρωτέκδικοι».

¹¹ Codin. Cypri., ἐκδ. Βόννης, σ. 130 «ὁ πρωτέκδικος ἔχει τὴν οἰκονομίαν τῶν ἐκδικίων».

¹² Ὅτως ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς συνόδου Κωνσταντινουπόλεως, ἔτ. 530 (Harduin, 2, σ. 1228) ἀπαντῶσι δύο ἔκδικοι. Δύο ὡσαύτως ἀναφέρει τὸ Μέγα εὐχολόγιον.

¹³ Ὅρα ἀπόκρισιν τοῦ Κίτρου ἐν Συντ., 5, σ. 410 ὄρα ἔτι αὐτ. σ. 537.

¹⁴ Ὅττω ἐν τῷ ἀπὸ 1357 γράμματι τοῦ Π. Καλλίστου τοῦ Α' (A. P., 1, σ. 369) ἀπαντῶσιν αἱ ὑπογραφαὶ ἕξ ἐκδικίων (αὐτ. σ. 372).

Ἡρακλείου¹ εἶχεν ὠρίσει εἰς δέκα τῶν ἐκδικίων τὸν ἀριθμὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ λέγει μὲν ὁ Βαλσαμών ὅτι μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως ἐδύναντο πρὸς τῷ πρωτεκδικίῳ νὰ κατασταθῶσι διὰ σφραγίδος καὶ ἕτεροι ἐκδικοί², βέβαιον ὅμως ἐστὶν ὅτι ἤδη καὶ ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ὑπῆρχον πλείονες ἐκδικοὶ καὶ ἐν ἑτέραις ἐκκλησίαις ὡς ἐν τῇ τῆς Ρώμης³ καὶ τῇ τῆς Ἀλεξανδρείας⁴.

V.—Καθ' ἡκόνητα εἶχε ποικίλλα. Οὕτω προσῆκε τῷ πρωτεκδικίῳ :

1. Τὸ κατηχεῖν τοὺς προσερχομένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρὸς τὸ τυχεῖν τοῦ βαπτίσματος.

2. Τὸ ἐπικουρεῖν τοῖς τῆς ἐκκλησιαστικῆς δεομένοις βοηθείας καὶ δῆ, τοῖς τῇ ἐκκλησίᾳ προσπεφευγόσι διὰ τὸν φόβον τῶν ἀδικούντων αὐτοὺς δυναστῶν.

3. Τὸ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν αἰχμαλώτων⁵ μετέχειν ἐν ταῖς ἐλευθερίας τῶν δούλων καὶ τῶν δουλίδων⁶.

4. Τὸ μετὰ δύο ἐκδικίων κρίνειν μικρὰς ὑποθέσεις⁷ ἢ τὸ κρίνειν μετὰ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ ἐκδικίων τὰ ψυχικὰ σφάλματα⁸ ἢ ἐγκληματικὰς ὑποθέσεις⁹.

5. Ἔστιν ὅτε: Α' τὸ γράφειν ἀποφάσεις ἢ πράξεις συνόδων πατριαρχικῶν¹⁰, Β' τὸ συνυπογράφειν α) ἀποφάσεις καὶ πράξεις συνόδων, αα) πατριαρχικῶν¹¹ καὶ ὡς εἰκόσ,

¹ Jus Graeco Romanum, 3, 36).

² Εἰς καν. σε' Καρθαγένης, Συντ., 3, σ. 495 «παρὰ μόνου δὲ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως σφραγίζονται ἐκδικοὶ καὶ πρωτέκδικοι».

³ Οὕτως ἐν τῇ α' πράξ. τῆς συν. Κωνσταντινουπόλεως, ἔτ. 536, Hard. 2, σ. 189, γέγραπται «οἱ εὐσεβέστατοι νοτάριοι καὶ ἐκδικοὶ τοῦ αὐτοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης ἐναυθῆ παραγεγονότες».

⁴ Οὕτω κατὰ τὸν βίον τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος ἔκδ. Rosweid. Patr. Seniar. κεφ. 5, Antverp. 16156. 181: Quod volentes adire eum, timore cancellariorum et ecclesiae defensorum at que ei ad stantiam brohiberentur».

⁵ Κωδίνου Κουροπαλάτου, ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 531.

⁶ Τάξ. ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 537.

⁷ Ἐρμην. ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 536 σημ. καὶ Μ. Εὐχολόγιον.

⁸ Τάξ. ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 537.

⁹ Κωδίνου Κουροπαλάτου ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησ. ἐν Συντ., 5, σ. 531.

¹⁰ Οὕτω διὰ τοῦ πρωτεκδικίου τῆς Μεγ. ἐκκλησίας Ἰωάννου τοῦ Συροπούλου ἐγράφη ἡ ἀπὸ 1397 συνοδικὴ πράξις τοῦ Π. Ἀντωνίου τοῦ Δ' ἢ ἀφορῶσα εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἰμβρου (A. P., 2, σ. 272), ἢ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1401 συνοδικὴ διάγνωσις τοῦ Π. Ματθαίου τοῦ Α' ἐγράφη διὰ τοῦ πρωτεκδικίου τοῦ Εὐγενικοῦ (αὐτ. σ. 528 καὶ Π. E., 3, σ. 673).

¹¹ Οὕτω τὴν ἀπὸ Ἰουλίου 1583 ἀπόφασιν τῆς πατριαρχικῆς συνόδου τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν κατὰ τὸ Σίναιον ὄρος μονὴν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ὑπέγραψε καὶ ὁ πρωτέκδικος τῆς Μεγ. ἐκκλησίας (ἐν A. D., 5, σ. 245).

συνοδικούς τόμους¹, ββ) έπαρχιακῶν², β) γράμματα, αα) εις δικαιοπραξίας άφορῶντα, ὡς πρατήρια³, δωρητήρια⁴, διαθήμας⁵, συμβιβασμούς και διαλύσεις⁶, άποφλητικά γράμματα⁷, ββ) πατριαρχιακά μαρτυρικά⁸, γγ) τῶν τῆς έπισκοπῆς κληρικῶν⁹, δδ) πρὸς κοσμικούς άρχοντας έπικαλούμενοι τὸν έλεον και τὴν προστάσιαν αὐτῶν¹⁰. Γ' τὸ πρὸς βεβαίωσιν ύπογράφειν ύποσχέσεις μοναχῶν¹¹.

¹ Οὕτω ἐν τῷ ἀπὸ Μαΐου 1641 συνοδικῷ τόμῳ τοῦ Π. Παρθενίου τοῦ Α' περὶ καταργήσεως τῶν ζητειῶν τοῦ κλήρου ἀπαντᾷ και ἡ ύπογραφή τοῦ Μεγ. πρωτεκδίκου τῆς Μεγ. ἐκκλησίας Θωμᾶ Βλαστοῦ (Π. Ε., 3, σ. 292-93).

² Οὕτως ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης Πέτρος ὁ Τζίσκος συνυπέγραψε τὴν ἀπόφασιν τῆς έπαρχιακῆς συνόδου Θεσσαλονίκης μητροπολίτου ὄντος ταύτης τοῦ Ἰακώβου (ἐν *Γρηγορίῳ Παλαμᾷ*, 2, σ. 253 και 257).

³ Οὕτω συνυπέγραψεν ὡς μάρτυς τὸ ἀπὸ Ἀπριλίου 1236 πρατήριο ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Σμύρνης Λέων ὁ Σκορτζίδης (Α. Δ., 4, σ. 194), τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1254 ὁ πρωτεκδικος τῆς αὐτῆς μητροπόλεως Ἰωάννης ὁ Κουνέλλης (Α. Δ., 4, σ. 153), τὸ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1324 ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Σερρών Θεόδωρος ὁ Ἰεμεζέας (Β. Χ., παράρτ., 17, 1911, σ. 207-208), τὸ ἀπὸ Μαΐου 1325 (Β. Χ., παράρτ., 17, 1911, σ. 217), τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1326 (αὐτ. σ. 221), τὸ ἀπὸ Ἀπριλίου 1326 (αὐτ. σ. 223), ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Σερρών, ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Ζιχνῶν Ἰωάννης ὁ Καραντζᾶς τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1355 (αὐτ. 301).

⁴ Οὕτω τὸ ἀπὸ Νοεμβρίου 1237 δωρητήριο πρὸς τὴν μονὴν τῶν Λέμβων τοῦ Μ. Σμύρνης Γεωργίου υπέγραψεν ὡς μάρτυς και ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Σμύρνης Κωνσταντῖνος ὁ Καθαρός (Α. Δ., 4, σ. 54), τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1242 ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Σμύρνης Ἰωάννης ὁ Κουνέλλης (Α. Δ., 4, σ. 69), τὸ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1295 ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης Νικηφόρος ὁ Μαλλέας (Β. Χ., παράρτ., 17, σ. 17), τὸ ἀπὸ Φεβρουαρίου 1321 πρὸς τὴν μονὴν Χιλανδαρίου και ὁ πρωτεκδικος τῆς έπισκοπῆς Καισαροπόλεως Κωνσταντῖνος ὁ Παναϊώτης (αὐτ. σ. 141), τὸ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1336 ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Σερρών Μιχαὴλ ὁ Καλόρριζος (αὐτ. σ. 215), τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1355 ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Ζιχνῶν Ἰωάννης ὁ Καραντζᾶς (αὐτ. σ. 302), τὸ ἀπὸ Μαΐου 1362 ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Ζιχνῶν Δημήτριος Σκληρός (αὐτ. 311), τὸ ἀπὸ 1713 τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἄνδρου Γρηγορίου και ὁ πρωτεκδικος Ἄνδρου (ΒΕΗ, *Κῶδιξ Σύρου και Ἄνδρου*, σ. 16, ἀριθ. 12).

⁵ Οὕτω ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Σερρών Νικόλαος ὁ Κουβαρᾶς τὴν ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1353 διαθήκην τοῦ ἱερομονάχου Ἰακίνθου (Β. Χ., παράρτ., 17, 1911, σ. 297).

⁶ Οὕτω ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης Νικόλαος ὁ Συνοδινός τὸ ἀπὸ Ἰουλίου 1328 έγγραφον διαλύσεως (Β. Χ., παράρτ., 17, 1911, σ. 246).

⁷ Οὕτω τὸ ἀπὸ Ἰουνίου 1257 άποφλητικὸν γράμμα υπέγραψε και ὁ πρωτεκδικος τῆς μητροπόλεως Σμύρνης Ἰωάννης ὁ Κουνέλλης, Ν. Δ., 4, σ. 72.

⁸ Οὕτω ἐν τῷ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1689 γράμματι τοῦ Π. Διονυσίου τοῦ Δ' μαρτυρικῷ, περὶ Σιναϊτῶν ἀπαντᾷ και ἡ ύπογραφή τοῦ πρωτεκδίκου τῆς Μεγ. ἐκκλησίας Ἄνδρονίκου ὡς μάρτυρος (Π. Ε., 2, σ. 652).

⁹ Οὕτω ἐν τῇ έπισκοπῇ Κορώνης συνυπέγραψε τὸ γράμμα τοῦ Κορωναίων κλήρου κατὰ τοῦ έαυτῶν επισκόπου Βησσαρίωνος και ὁ πρωτεκδικος Γεώργιος ὁ Ἀτζουπᾶς (ἔρα ἐν *Γρηγ. Παλαμᾷ*, 3, σ. 405), τὸ τὸ ἀπὸ 1579 γράμμα τῆς μητροπόλεως Χίου πρὸς τὸν Π' Μητροφάνην τὸν Γ' (ἔρα ἐν *Τουρκογραφίαι*, σ. 284) συνυπέγραψε και ὁ ἐν αὐτῇ πρωτεκδικος.

¹⁰ Οὕτω τὸ άχρονολόγητον ἀλλὰ πάντως ἀπὸ μεσοῦντος τοῦ ιζ' αἰῶνος γράμμα τῶν μονῶν τῶν Μετῴρων και ἄλλων παρὰ τὰ Τρίκαλα μονῶν πρὸς τὸν ἡγεμόνα Μολδαυίας Βασίλειον (ἔρα ἐν *Βυζαντιδί*, 1, σ. 283) υπέγραψε και ὁ πρωτεκδικος Τρικκῆς Ἰωάννης.

¹¹ Οὕτω διὰ τῆς ἀπὸ Δεκεμβρίου 1401 ύποσχέσεως οἱ Μαγγανιώται μοναχοὶ υπέσχοντο ὅτι θὰ

6. Τὸ πέμπεσθαι πρὸς ἐπιστάσιαν μοναστηριακῶν μετοχιῶν¹.

7. Τὸ πρὸ αὐτοῦ καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων διδόναι πρὸς τὸν Π. ὠρι-
σμέναις ὑποσχέσεις κληρικῶν καὶ μοναχῶν².

8. Τὸ διατρίβειν περὶ φιλολογικὰ καθόλου ἔργα³.

VI.—Τὸ προσαγορεύεσθαι ἔστιν ὅτε:

1. Θεοφιλέστατον⁴.

2. Μέγαν πρωτεύδικον⁵ καὶ δὴ οὐ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις αὐτοκεφάλαις ἐκκλησίαις, ὡς ἐν τῇ τῆς Κύπρου⁶.

VII.—Καθίστατο ἑξαρχος ἐν πατριαρχικαῖς ἑξαρχίαις⁷.

Ὁ πρωτεύδικος ἔστιν ὅτε ἦν ἅμα καὶ ταβουλλάριος⁸ ἢ καὶ νομικός⁹.

ιερούργουν τρεῖς τοῦλάχιστον κατὰ μῆνα ἐν τῇ ναῷ τοῦ ἁγ. Στεφάνου.

¹ Οὕτως ἦ ἐν Πάτμῳ μονῇ ἐπεμφε τὸν ἀπὸ Μηθύμνης πρωτεύδικον ἱερέα Μιχαὴλ πρὸς τὸ ἐν Λήμνῳ μετόχιον αὐτῆς. Ὅρα τὴν ἀπὸ Φεβρουαρίου 1392 ἀπόφασιν τοῦ Π. Ἀντωνίου τοῦ Δ' περὶ ἀργίας αὐτοῦ ἐν Α. Ρ., 2, σ. 159).

² Ὅρα τὴν ἀπὸ Αὐγούστου 1386 ὑπόσχεσιν τοῦ ἱερέως Ἀνδρονίκου τοῦ Βασιλικοῦ περὶ τοῦ ὅτι εἰς τὸ μέλλον θὰ ἀπέχη πάσης *φαλοσογραφίας*, ἐν Α. Ρ., 2, σ. 89 - 90.

³ Οὕτω ὁ πρωτεύδικος Νικόλαος ὁ Μαλωταρᾶς (*Βυζαντ.*, 1, 87), ἐφιλοπόνησεν ἀναλώμασιν Ἰωάννου μὲν τοῦ Πολεμιανίτου ἐν ἔτει 1311 τὸν ὑπ' ἀριθ. Ω - Π - 5 κώδικα τῆς ἐν Ἐσκουριάλῳ βιβλιοθήκης τοῦ πρωτοσυγγέλλου δὲ καὶ ἀρχιμανδρίτου Μορέως Παχωμίου, ἐν ἔτει 1317 καὶ 1319 δύο τόμους περιέχον-
τας τὰ ἀσκητικὰ Ἐφραίμ τοῦ Σύρου ἀποκειμένους δὲ τανῦν ἐν τῇ κατὰ τὰς Σέρρας μονῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. Ὅρα Ν. ΒΕΗ. Τὸ περὶ κτίσεως τῆς Μονεμβασίας χρονικὸν κλπ., ἐν *Βυζαντιδι*, 1, σ. 87 - 88 καὶ ἐν Ν. Ε. 9, 1912, σ. 300, 4, 1907, σ. 164 ἐπ., σ. 356 ἐπ.

⁴ Οὕτως ὁ πρωτεύδικος τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, ὁ Μαλλέας, κατὰ τὸ ἔτος 1265. Ὅρα τὸ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1265 ἀφιρώσεως ἔγγραφον ἐν Β. Χ., παράρτ., 17, 1911, σ. 17.

⁵ Οὕτω τὸ ἀπὸ Μαΐου 1641 καταργητικὸν τῶν ζητειῶν τοῦ κλήρου συνοδικὸν τόμον τοῦ Π. Παρθε-
νίου τοῦ Α' ὑπέγραψε καὶ ὁ Μέγας πρωτεύδικος τῆς Μεγ. ἐκκλησίας Θεωμᾶς Βλαστός (Π. Ε., 3, σ. 292 - 93).

⁶ Ὅρα τὸ ἀπὸ 1601 γράμμα τοῦ Π. Ματθαίου τοῦ Β' ἐν Π. Ε., 2, σ. 550.

⁷ Οὕτω τῷ πρωτεύδικῳ τῆς Μεγ. ἐκκλησίας Σοφιανῷ ἐδόθη ἀντὶ τῆς πρότερον ἑξαρχίας αὐτοῦ
Θάσου ἢ κατὰ τὴν Παροναξίαν Σταυροπηγιακὴ μονὴ τοῦ Χριστοῦ ἵνα ἔχη αὐτὴν κατὰ πάντα τὸν βίον
πρὸς ζωάρκειαν. Ὅρα ἐν Ε. Α., ἔτ. 33, 1913, σ. 265.

⁸ Οὕτως ἐν τῇ μητροπόλει Σμύρνης Ἰωάννης ὁ Κουνάλλης (Α. Δ., 4, σ. 72, 153), ἐν τῇ μητρο-
πόλει Σερρών Μιχαὴλ ὁ Καλόρριζος κατὰ τὸ ἔτος 1336 (Β. Χ., 17, 1911, σ. 265), ἐν τῇ μητροπόλει
Θεσσαλονίκης κατὰ τὸ ἔτος 1265 ὁ πρωτεύδικος Νικηφόρος ὁ Μαλλέας (αὐτ. σ. 17).

⁹ Οὕτω λ. χ. ἐν τῇ μητροπόλει Σμύρνης ὁ πρωτοπαπᾶς τῆς ἐνορίας Λεύκης καὶ Κουκούλης Θεόδω-
ρος ὁ Μοσχηγός. Ὅρα τὸ ἀπὸ Αὐγούστου 1266 πρατήριον ἐν Α. Δ., 4, σ. 160.